

висока планина, която към осмия километър се обръща въ Балканска предпланина и носи на върха между колибаритѣ име Развалацитѣ.

Преданието казва, че Кжпиново нѣкога е било, тамъ гдето е сега развалината Радомира. Назначението му било да пази прохода, що иде отъ Елена и отъ Харваловци, както и старитѣ пѣтища отъ Пчелище—Церова Кория и дори отъ Килифарево презъ Федова чифликъ (днесъ Мариино) за Златарица.

Когато Радомира билъ разоренъ, селото се премѣстило на югъ отъ рѣката пакъ съ сжщата цель. Затова Кжпиново е най-старото село въ този край. Около селото имало яки камени стени. Мѣстността била покрита съ едра бодлива кжпина, а покрай рѣката се извишавали величествени ели, каквито има и днесъ по вадата нагоре надъ Ковачевата воденица. Отъ растението кжпина е получило селото своето име.

Нѣкои мѣстни хора сж чували, че селото носи името си не отъ кжпина, а отъ турската дума капия, защото нѣкога то било заградено съ камена стена, която имала четири капии (порти) — по турски „дѣортъ капу“. Това предание е турско и не заслужава довѣрие. Истината е, че селото е много старо, държало е пѣтищата като станция, но името му сжществувало още преди да се преселятъ турци въ него. Това ние намираме въ стари ржкописи. Селото се пише не Капиново, а Кжпиново. Тѣй го пише бележитиятъ учитель отъ Златарица *Никола Златарски*, тѣй го пишатъ *Иванъ Церовъ*, *Миланъ Радивоевъ*, а тѣ бѣха просвѣтени книжовници. Тѣй го пишатъ въ манастирскитѣ архиви монаситѣ, па найсетне така го пише д-ръ *К. Иречекъ*, *Маринъ Дриновъ* и *Министерството на народното просвѣщение* въ своя офиц. правописъ. Турцитѣ го пишатъ въ документитѣ Къл-ова, а гръцкиятъ митрополитъ въ Търново Капинова. Явно е, че нашитѣ дѣди сж взели правописа на търновската гръцка канцелария въ началото на седимнадесетото столѣтие. Наистина, днесъ въ Кжпиново нѣма кжпина, но тя е изкоренена и вмѣсто нея има лозя. Длъжностъ на учителитѣ, свещеника и общината е да напуснатъ гръцкия правописъ и да въведатъ старо-българския, защото така подобава на културенъ народъ, толкова повече, че почти всички села около Търново носятъ растителни имена (Вижъ стр. 16). Кжпиново е свързано съ манастира „Св. Никола“.

Земя и народъ.

Преданието говори, че когато дошли турцитѣ и завладѣли столицата съ нашата котловина, селянитѣ отъ Кжпиново избѣгали заедно съ боляри отъ Търново въ Балкана. Едни се заселили въ Горни Болярици, други въ Дол-